כן, לחתוך

שמעון גליק (פורסם במוסף "הארץ" בתאריך 18.6.1999)

המאמר "להחזיר עטרה" של חנוך בן ימי (מוסף "הארץ" 18.6) מציג גישה חד צדדית ומסולפת במסווה של מאמר אקדמי ומדעי. המאמר רצוף חצאי אמיתות וסילופים, בנוסף להצהרות שמתנגשות עם השכל הישר ועם תצפיות פשוטות במשך הדורות. אנסה לגעת באלו רק בקצה המזלג.

אתחיל דווקא עם החלק העסיסי של המאמר, הדובדבן שבקצפת - הדן בפגיעה במיניות. שומו שמים! הנה כל העם היהודי לדורותיו הפסיד את ההנאה המושלמת מיחסי מין! כאן בן ימי ממש מצטיין בסילופיו.

במאמר של Lauman, שאותו הוא מרבה לצטט, כתוב במפורש שהפרעות בתפקוד המיני הן יותר שכיחות אצל גברים ערלים מאשר אצל גברים נימולים. למשל, אצל גברים בגיל 45-59 היו בעיות בתפקוד המיני ל-58% מגברים ערלים, לעומת 40% בלבד מגברים נימולים. הנתון הזה משום מה נעלם לחלוטין מעיני בן ימי. הוא גם מפברק מסקנה מחקרית שלפיה "גברים נימולים מאוננים משמעותית יותר מגברים ערלים, ומקיימים מין אורלי בתדירות גבוהה יותר. שוני זה בהרגלים מבטא את הסיפוק הפחות של הגבר הנימול ממין קונוונציונלי". זו מסקנה שפשוט אינה קיימת במאמר שעליו הוא מסתמך.

מדובר כאן בהסבר אישי של בן ימי, שמובא כאילו הוא עובדה מדעית מטעם החוקרים. המחברים של המאמר נותנים השערה שונה לחלוטין.

אחר כך מביא בן ימי קביעה עסיסית, ש"נשים שהתנסו ביחסי מין עם נימולים ועם ערלים מעדיפות כמעט תמיד מין עם ערלים". הוא לא מפרט את שיטות המחקר המפוקפקות, כמו שיטת בחירת הנשים שהשתתפו באותו מחקר, שגויסו על ידי פרסומות במגזינים פופולריים, כולל כתב-עת של האגודה נגד מילה. הוא גם לא מצטט עבודה מדעית אחרת, שמראה בדיוק את ההיפך (Williamson, 1988. J. Sex. Educ. Therapy, 8:14) - שנשים צעירות מעדיפות דווקא גברים נימולים.

גם בהביאו את ההשפעה של המילה על הבריאות, מציג בן-ימי עובדות באופן סלקטיווי. הוא דן בסיבוכים של ברית המילה, וטוען שה"מיתוס" על "מיומנותם המופלאה" מופץ

> על יד המוהלים עצמם. שוב הוא לא צודק, כי למשל סקר רפואי נרחב על סיבוכים של ברית המילה מדווח ש"בילדים המופיעים עם סיבוכים, הסיכוי הוא יותר גדול שהברית נעשתה על ידי רופא, מאשר שהיא נעשתה ידי מוהל" (Williams et al., 1993. Br. J. Surg, 80:1231).

ישנם דיווחים דומים אחרים בספרות הרפואית. במשך השנים לא בכדי נימולו הזכרים במשפחת המלוכה האנגלית דווקא על ידי מוהלים, ולא על ידי רופאים. והניסיון הציבורי המוכר לכל יהודי מעיד בצורה ברורה שהסיכונים, שאכן קיימים בכל פרוצדורה, הם מינימליים. בסקירה על מילה ובריאות מתעלם בן ימי מספרות עניפה שמראה תחלואה יותר גבוהה אצל ערלים. מחלות אלו כוללות לא רק סרטן הפין, אלא גם זיהומים בדרכי השתן, ולאחרונה גם איידס. יש אכן ויכוח רפואי, "אם התועלת הרפואית של הניתוח אכן מצדיקה אותו", אבל שיש תועלת ניכרת - על זה אין ויכוח. למשל, האגודה הקנדית מסכמת שקיים איזון בין התועלת לנזק ("are evenly balanced benefits and harms") ומשאירה להורה את ההחלטה אם כדאי לבצע את הפרוצדורה, אבל היא אינה משתמשת במלים המוגזמות של בן ימי (כמו "אין הצדקה בריאותית", או "ברור שיש לחדול ממנה"), המתעלם במגמתיות מכל היתרונות הרפואיים הקיימים. בדיון על הכאבים והשפעתם, בן ימי משמיע זעקה נרגשת, "כאבי התינוק הם קיצוניים", "גדולים מנשוא". זעקתו מתנגשת עם תצפיות פשוטות של רוב בני אדם הנוכחים בזמן ברית מילה שגרתית. המחבר עוד עושה ספקולציה ש"אין כל סיבה להניח" שהתוצאות השליליות "נעלמות עם התפתחות הילד", זאת אומרת - כל נימול צפוי אולי לנזק אישיותי קבוע לכל החיים. אני מוכרח לומר שהפחדים נראים מוגזמים מאוד כשמדובר בטראומה יחסית מינורית, בהשוואה לסוגי טראומה שכל ילד נורמלי עובר פעמים מספר עד שהוא מתבגר. ואכן, כדאי לדעת שישנם אנשים מבוגרים המאוגדים בארגונים נגד ברית מילה, שיושבים בקבוצות תמיכה ומבכים את הנזק שגרמו להם הוריהם, ומאשימים אותם בכל הבעיות הפסיכולוגיות שמהן הם סובלים בחייהם. דרך אגב, החוברת BJU שממנה הוציא בן ימי חלק ניכר מציטוטיו, היא חוברת שרוב המאמרים בה נכתבו על ידי פעילים מרכזיים המזוהים שנים רבות עם התנועה הנלחמת מלחמת חורמה נגד מנהג ברית המילה. החוברת נתנה למתנגדים שטח רחב להציג את עמדתם, יותר מפי עשרה עמודים משנתנה למדענים מהצד השני.

המגמתיות של החוברת ברורה, לאור ההרכב של המשתתפים בה. בכדי להבין באיזה סוג אנשים מדובר, כדאי לדעת שישנם אנשים כיום, שלא רק שהם מקדישים חלק ניכר ממרצם ומזמנם להילחם נגד ברית המילה, אלא חלק מהם גם משקיע מאמצים בלתי נלאים להחזיר את עורלתם, אם על ידי ניתוחים פלסטיים, או - כמו שעשו יהודים מסוימים בימי הדריאנוס ואנטונינוס - "מושכים בעורלתם", זאת אומרת תולים משקולות כל יום על עור איבר המין שלהם במשך שעות, בכדי להחזיר את עורלתם. אני משאיר לציבור "הנאור" לשפוט את הפסיכודינמיקה העומדת מאחורי פעולות כאלה.

אשתי הזכירה לי שברית מילה באמת מסוכנת מאוד ליהודים; בימי הרומאים, היוונים, הנאצים והסובייטים, זה היה מסוכן עד מוות ליהודים לעבור ברית מילה. אבל אבותינו התגברו על הדריאנוס ודומיו, וגם על בן ימי נתגבר. כדאי להדגיש בכל הדיון, שהסיבה היהודית לביצוע ברית מילה אינה בריאותית בכלל, אלא כמצווה מן התורה, שהתקבלה במשך כל הדורות במסירות נפש רבה, גם על ידי יהודים לא דתיים. קשה לדמיין יהודי עם קשר כלשהו לרצף ההיסטורי של העם היהודי לדורותיו, שיעיז להציע ביטול מצווה זו.

האם אפשר לצפות שבקרוב נוכל גם לקרוא ב"הארץ" על הברבריות של השחיטה הכשרה?